

Nr 640

Av herr Westberg, om utredning av frågan om sänkt pensionsålder.

Pensionsåldern är för närvarande för de flesta människorna i vårt land 67 år. För statstjänstemän och tjänstemän inom det enskilda arbetslivet är den dock lägre, varierande mellan 60 och 65 år. För vissa grupper, t. ex. officerare, är den ännu lägre. För de flesta tjänstemännen inträder pensionsåldern vid 65 år.

Som allmän regel gäller, att de kroppsarbetande grupperna i samhället har högre pensionsålder än tjänstemännen.

Visserligen finns numera för samtliga möjligheter till förtidspensionering men då med betydande reducering av pensionsbeloppet som följd. Många pensionstagare utnyttjar dock denna möjlighet bl. a. av det skälet, att de inte orkar fortsätta i sitt yrke till dess de uppnått 67 års ålder. Andra väljer ett för tidigt uttag av pensionen av det skälet, att de vill vara säkra om att »hinna» få del av pensionsförmånen, innan livets afton kommer. Även andra skäl kan komma i fråga.

Inom de grupper, som huvudsakligen sysslar med tungt kroppsarbete, har antalet ansökningar om förtidspension varit påfallande stort. Men även inom andra grupper blir sådana ansökningar allt vanligare. Visserligen har arbetet inom många yrken ändrat karaktär genom teknikens utveckling, men det ökade arbetstempot inom näringslivet ställer dock växande krav på den »mänskliga faktorn». Därtill kommer att många arbetstagare önskar få ta ut en del av standardstegringen i form av sänkt pensionsålder.

Mot kravet på en sänkt pensionsålder talar den befarade bristen på arbetskraft och de ökade kostnader för samhället, som en sänkning av pensionsåldern skulle innebära.

Beträffande frågan om arbetskraften kan anföras, att automationen därvidlag kommer att få allt större betydelse. Vidare får man givetvis räkna med att inte så få arbetstagare kommer att uppskjuta pensionsavgången ett eller flera år.

Kostnadsfrågan är givetvis ett avvägningsproblem, som noggrant måste prövas i samråd med berörda parter på arbetsmarknaden. Man kan dock inte bortse från det förhållandet, att produktionen synes kunna bära den kostnad som det innebär att tjänstemännen pensioneras vid tidigare ålder. Rättvisesynpunkterna måste här få komma in i bilden.

Enligt min mening är frågan om sänkt pensionsålder av sådan vikt, att

den bör upptagas till förnyad prövning. En sådan utredning behöver inte bli särskilt tidskrävande med hänsyn till det rika utredningsmaterial som redan finns i denna fråga. En omsorgsfull prövning i en parlamentariskt sammansatt utredningskommitté bör dock komma till stånd.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om tillsättande av en parlamentariskt sammansatt utredningskommitté med uppgift att utreda frågan om sänkt pensionsålder.

Stockholm den 27 januari 1965

Olle Westberg